

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Илия Илиев Кожухаров

професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство,
научна специалност „Кинознание, киноизкуство и телевизия”

НБУ

Член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на
Югозападен университет „Неофит Рилски“, по процедура за
придобиване на научната и образователна степен „ДОКТОР” по
професионално направление 8.4 „Театрално и филмово изкуство“,

/Кинознание, киноизкуство и телевизия/, относно

дисертационния труд

**„Сравнение на методите при замисъла и
осъществяването на пълнометражния игрален
филм и късометражния игрален филм“**

на Дурим Рефик Крюезиу

научен ръководител проф. д-р Клавдия Камбурова

Дисертационният труд „Сравнение на методите при замисъла и
осъществяването на пълнометражния игрален филм и късометражния
игрален филм“ е с обем от 176 страници и се състои от въведение,
три основни глави, заключения, интервю, препоръка, приноси и
библиография.

Избраната тема предизвиква интерес със своята актуалност и
дълбочина в проучването на проблематиката.

Във въведението авторът ни запознава с мотивите си за написване
на дисертацията и много конкретно формулира целта и предмета на
изследването, актуалността на темата и използваната методология.

Основната цел „да се анализират характеристиките на късометражните и игрални филми, като се разработят основните аспекти по отношение на съдържанието, дължината, естетическите и бюджетните аспекти, формите на разпространение и въздействието на дължината в двата типа филми.” Целта е формулирана точно и ясно. Предмет на изследването е анализиране и сравняване характеристиките на късометражния филм, изследвайки производството на филми през различни периоди. Фокусът е върху извличане и идентифициране на характеристики, базирани на сравнителен анализ и ролята им в обществото. Тук естествено и много успешно се прилага и методологията на изследването. Чрез аналитични характеристики на късометражните и игралните филми се достига до доказване на актуалността на темата.

В първата част последователно е проследена еволюцията на късометражния филм. Плавно и задълбочено, авторът ни превежда през различните етапи на историческото му развитие, представяйки ни филми и знакови представители, творили през съответните епохи. В тази част се обръща внимание и на видовете късометражни филми както и на късометражния филм в Косово. Тук намираме и едно много точно определение за целта на този вид филм: „Основната цел на късометражния филм е филмовият разказ. Разказът се реализира в кратко време, на базата на непреодолими събития и герои”.

Във втора част са разгледани основните характеристики на игралния филм. „Филмът е чудесно средство за познание, изследващо теми от различни области, което ни дава възможност да опознаем човешката природа от различни аспекти. Филмът е тясно свързан с общата реалност”. „Филмът отваря отворен прозорец към по-широкия свят, така че да опознаем по-добре човека и природата в цялото географско пространство, с неговото благородство и недостатъци.” С тези няколко изречения, авторът много кратко и точно доказва основните приоритети на игралния филм. Обръща

се внимание и на сценария, който се явява ръководство, с което се съобразяват всички участници в изработването на филма. Голямото разнообразие от жанрове в игралните филми също е намерило място в тази глава като добре са обяснени и разграничени отделните жанрове. „Жанрът е нещо повече от формула. По-често това е тип история, която има вътрешна привлекателност за своята аудитория.” Интерес предизвика у мен споделянето на личния опит на автора и вълнението и предизвикателството при преминаване от късометражен към пълнометражен игрален филм. „Фамилия” е филмът, който заснема авторът на дисертацията и точно той му дава увереност да направи сравнението между късометражен и игрален филм. Именно този опит е дал възможност и стимул на докторанта да се справи с написването на дисертацията.

Трета глава включва производствените методи, които съпътстват изработването на всеки филм. Тук влизат :

- Метод на производство без бюджет
- Метод на производство с нисък, среден и висок бюджет
- Метод на производство с независим бюджет

Всеки от изброените методи се разглежда със съпътстващите ги проблеми и решения.

Заклучението ни разкрива „общите черти, връзката и разликите между късометражния и игралния филм. ”В него има изведени и много важни изводи за мястото и на късометражния и на игралния филм в световното кино. Еволюционните промени, породени от време ,техника и технологии са подобаващо отбелязани. Най-общо в заключението е направено кратко резюме на целия труд.

Приносите са достатъчно съществени, като най-голямо внимание е обърнато към филмовото производство в Косово, а и значението им е адресирано най-вече към тях.

С това си мащабно изследване, Дурим Рефик Крюезиу е

постигнал задачите, които си е поставил и в заключение считам, че дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение, както и на изискванията на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Той съдържа оригинални приноси и доказва наличието на теоретични знания и способности на докторантката за осъществяване на самостоятелни научни изследвания. Това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Дурим Рефик Крюезиу образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 8.4 „Театрално и филмово изкуство“.

02.07.2021 г.

Член на научното жури:

OPINION

by Assoc. Prof. Dr. Iliya Iliev Kozhuharov professional field 8.4.
Theatrical and film art, scientific specialty "Cinematography,
cinematography and television"

NBU

Member of the scientific jury, appointed by order of the Rector of the
Southwestern University "Neofit Rilski", in accordance with the
procedure for obtaining the scientific and educational degree
"DOCTOR" in the professional field 8.4 "Theatrical and film art",
/ Film Studies, Film Art and Television /, regarding the dissertation
"Comparison of design methods and
the making of the feature film and the short feature film "
on Durim Refik Crueziu
scientific supervisor Prof. Dr. Klavdia Kamburova

The dissertation "Comparison of methods in the design and implementation of feature film and short feature film" has a volume of 176 pages and consists of an introduction, three main chapters, conclusions, interview, recommendation, contributions and bibliography.

The chosen topic arouses interest with its relevance and depth in the study of the issue. In the introduction the author acquaints us with his motives for writing the dissertation and very specifically formulates the purpose and subject of the research, the relevance of the topic and the methodology used.

The main objective is "to analyze the characteristics of short and feature films, developing the main aspects in terms of content, length, aesthetic and budgetary aspects, forms of distribution and the impact of length in both types of films." The goal is formulated precisely and clearly. The subject of the research is to analyze and compare the characteristics of the short film, examining the production of films in different periods. The focus is on extracting and identifying characteristics based on comparative analysis and their role in society. Here, of course, the research methodology is applied very successfully.

Analytical characteristics of short and feature films prove the relevance of the topic.

In the first part, the evolution of the short film. Smoothly and thoroughly, the author takes us through the various stages of its historical development, presenting us with films and iconic representatives who worked in the respective eras. This section also focuses on the types of short films as well as the short film in Kosovo. Here we find a very precise definition of the purpose of this type of film: "The main purpose of a short film is the film story. The story is realized in a short time, based on insurmountable events and characters.

In the second part the main characteristics of the feature film are considered. "The film is a great tool for knowledge, exploring topics from different fields, which allows us to get to know human nature from different aspects. The film is closely connected with the general reality. "The film opens an open window to the wider world, so that we can get to know man and nature better in the whole geographical area, with its nobility and shortcomings." With these few sentences, the author very briefly and accurately proves the main priorities of the feature film.

Turns attention is also paid to the script, which is a guide that all participants in the making of the film take into account. The great variety of genres in feature films has also found a place in this chapter, as the individual genres are well explained and distinguished. "The genre is more than a formula. More often than not, it's a type of story that has an intrinsic appeal to its audience. " I was interested in sharing the author's personal experience and the excitement and challenge of moving from a short to a feature film. "Family" is the film made by the author of the dissertation and it is he who gives him the confidence to make the comparison between a short film and a feature film. It is this experience that has given the doctoral student the opportunity and incentive to write the dissertation.

The third chapter includes the production methods that accompany it the making of each film. These include:

- Production method without budget

- Production method with low, medium and high budget
- Production method with independent budget

Each of the listed methods is considered with the accompanying problems and solutions.

The conclusion reveals “the common features, the connection and the differences between the short and the feature film. "It contains very important conclusions about the place of both short and feature film in world cinema. The evolutionary changes caused by time, technique and technology are duly noted. In general, the conclusion provides a brief summary of the entire work.

The contributions are significant enough, with the greatest attention paid to film production in Kosovo, and their importance is mostly addressed to them.

With this large-scale study, Durim Refik Cruesiu is achieved the tasks he set and in conclusion I believe that the dissertation meets the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation, as well as the requirements of the Internal Rules for the development of academic staff at SWU " Neophyte Rilski". It contains original contributions and proves the presence of theoretical knowledge and abilities of the doctoral student to carry out independent research. This gives me reason to propose to the esteemed scientific jury to award Durim Refik Cruesiu the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 8.4 "Theater and Film Art".

July 2, 2021.

Member of the scientific jury:

Assoc. Prof. Dr. Iliya ,, Kozhuharov